

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.8.2020 г.
COM(2020) 439 final

2020/0211 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Румъния с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕС) 2020/672 („Регламентът за SURE“) се урежда предоставянето на финансова помощ от Съюза на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежък икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Предвидената в Регламента за SURE подкрепа е предназначена преди всичко за финансирането на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки за защита на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, и съответно — за намаляване на последиците от безработица и загуба на доходи, както и, в допълнителен аспект, за финансирането на някои здравни мерки, по-специално на работното място.

На 7 август 2020 г. Румъния поиска финансова помощ от Съюза по силата на Регламента за SURE. В изпълнение на член 6, параграф 2 от Регламента за SURE Комисията се консултира с румънските власти, за да провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи в отговор на пандемията от COVID-19, пряко свързани със схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, и със здравни мерки. По-специално, увеличените разходи обхващат:

- (1) помощ за наетите лица, чиито работодатели са ограничили или временно са преустановили дейността си поради въздействието на избухването на COVID-19. Помощта е с максимален размер 75 % от основната им заплата (но не повече от 75 % от средната брутна заплата в страната) и се предоставя, докато трае извънредното положение;
- (2) помощ за лицата, чийто трудов договор е бил прекратен в продължение най-малко на 15 дни по време на извънредното положение или на тревогата, при условие че трудовото им правоотношение се запази до 31 декември 2020 г. Помощта е в размер на 41,5 % от брутна им основна заплата (но не повече от 41,5 % от средната брутна заплата в страната);
- (3) схема за подпомагане на работата на непълно работно време, при която в случай на временно ограничаване на дейността вследствие на извънредното положение или тревогата, работодателят има възможност да намали до 50 % работното време на наетите лица. През периода на намалено работно време засегнатите наети лица имат право на компенсация в размер на 75 % от разликата между брутна им заплата при обичайното работно време и текущата им заплата;
- (4) две мерки за самостоятелно заетите лица и свободните професии: на изцяло преустановилите работа поради въздействието на избухването на COVID-19 държавата дава компенсация в размер на 75 % от средната им брутна заплата; на работещите на намалено работно време държавата дава компенсация в размер до 41,5 % от средната им брутна заплата;
- (5) мярка, с която работещите на дневна надница, които са преустановили работа в резултат на прекратяването на стопанската дейност поради въздействието на избухването на COVID-19, получават за максимален период от 3 месеца компенсация в размер на 35 % от дължимата дневна надница;

- (6) премия за извънреден труд за персонала на специализираните структури на националния институт по здравеопазване и областните дирекции по здравеопазване и/или дирекцията по здравеопазване на Букурещ, които координират и прилагат предохранителните мерки и мерките за ограничаване на събитията, обявени от СЗО за извънредни ситуации за общественото здраве вследствие на заразата от COVID-19. Премията е в размер на 75 % от основната заплата — за часовете, отработени в допълнение към обичайното работно време, и 100 % от основната заплата — за часовете, отработени през почивните дни, официалните празници и другите дни, които не се броят за работни дни;
- (7) помощи за детски грижи за работещите в националната система за отбрана, местата за лишаване от свобода, структурите на системата на здравеопазване и другите категории, създадени с министерски постановления. Помощта се предоставя, ако другият родител не се ползва от алтернативни права, които предвиждат родителски отпуск за наглеждане на децата при временно затваряне на учебните заведения;
- (8) премия за работа при изключително опасни условия в размер до 30 % от заплатата за здравните работници, които участват в медицинските действия за борба с COVID-19.

Румъния предостави на Комисията необходимите сведения.

Предвид наличните доказателства Комисията предлага на Съвета да приеме решение за изпълнение, с което на Румъния по силата на Регламента за SURE да се предостави финансова помощ в подкрепа на горепосочените мерки.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политика**

Настоящото предложение е напълно съобразено с Регламент (ЕС) 2020/672, по силата на който е изготвено.

С настоящото предложение се допълва друг правен инструмент на Съюза за предоставяне на подкрепа на държавите членки при извънредни ситуации — Регламент (ЕО) № 1013/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз („Регламент (ЕО) № 1013/2002“). На 30 март бе приет Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета, с който в обхвата на посочения инструмент се включват тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве и се определят специални операции, допустими за финансиране.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е част от набор от мерки, разработени в отговор на настоящата пандемия от COVID-19, като „инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса“, и допълва други инструменти в подкрепа на заетостта, като Европейския социален фонд и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)/InvestEU. Като предвижда заемането на средства и след това отпускането на заеми в подкрепа на държавите членки в този конкретен случай на пандемия от COVID-19, настоящото предложение служи като втора защитна линия за финансиране на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, които спомагат за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящия инструмент е Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е в резултат на отправено от държава членка искане и като проява на европейската солидарност предоставя на тази засегната от избухването на COVID-19 държава членка финансова помощ от Съюза под формата на временни заеми. Като втора защитна линия такава финансова помощ ще облекчи временно увеличените публични разходи на правителството за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки и ще спомогне за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица и загуба на доходи.

Тази подкрепа ще е от полза на засегнатото население и ще смекчи прякото социално и икономическо въздействие, причинено от настоящата криза с COVID-19.

- **Пропорционалност**

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. То не надхвърля необходимото за постигането на целите на инструмента.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението трябваше да се изготви в съкратени срокове, за да може да се приеме своевременно от Съвета, поради което не бе възможно да се проведе консултация със заинтересованите страни.

- **Оценка на въздействието**

Поради спешния характер на предложението не беше направена оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Комисията следва да може да заема средства на финансовите пазари, които след това да предоставя в заем на държавата членка, искаща финансова помощ по инструмента SURE.

Освен предоставянето на гаранции от държавите членки са предвидени и други мерки с оглед на финансовата стабилност на схемата:

- стриктен и консервативен подход към финансовото управление;
- изграждане на портфейл от заеми, при който се ограничава рискът от концентрация, годишната експозиция и прекомерната експозиция към отделни държави членки, като същевременно се осигуряват достатъчни ресурси за най-нуждаещите се държави членки; както и
- възможности за подновяване на дълга.

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Румъния с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 година за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19¹, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) На 7 август 2020 г. Румъния поиска финансова помощ от Съюза, с която да допълни националните си усилия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и в частност — на социално-икономическите му последици за работниците и служителите.
- (2) Избухването на COVID-19 и предприетите от Румъния извънредни мерки за преодоляване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от този феномен се очаква да се отразят изключително сериозно на публичните финанси. Според прогнозата на Комисията за Румъния от пролетта на 2020 г., към края на 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 9,2 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг — 46,2 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за Румъния от лятото на 2020 г., през 2020 г. БВП се очаква да намалее с 6,0 %.
- (3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от румънската работна сила. Това доведе до внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в Румъния, свързани с описаните в съображения 4—11 схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки.
- (4) С посоченото в искането на Румъния от 7 август 2020 г. Извънредно правителствено постановление 30/2020² се подпомагат наетите лица, чиито работодатели са ограничили или временно са преустановили дейността си поради въздействието на избухването на COVID-19. Помощта е с максимален размер 75 % от основната им заплата (но не повече от 75 % от средната брутна заплата в страната) и се предоставя, докато трае извънредното положение.

¹ ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр.1.

² Обнародвано в Държавен вестник № 231 от 21 март 2020 г.

- (5) С посоченото в искането на Румъния от 7 август 2020 г. Извънредно правителствено постановление 92/2020³ се подпомагат лицата, чийто трудов договор е бил прекратен в продължение най-малко на 15 дни по време на извънредното положение или на тревогата, при условие че трудовото им правоотношение се запази до 31 декември 2020 г. Помощта е в размер на 41,5 % от brutната им основна заплата (но не повече от 41,5 % от средната brutна заплата в страната).
- (6) С Извънредно правителствено постановление 132/2020⁴ се въведе схема за подпомагане на работата на непълно работно време, при която в случай на временно ограничаване на дейността вследствие на извънредното положение или тревогата, работодателят има възможност да намали до 50 % работното време на наетите лица. През периода на намалено работно време засегнатите наети лица биват компенсирани в размер на 75 % от разликата между brutната им заплата при обичайното работно време и текущата им заплата.
- (7) За самостоятелно заетите лица и свободните професии бяха въведени две мерки. На изцяло преустановилите работа поради въздействието на избухването на COVID-19 държавата дава компенсации в размер на 75 % от средната им brutна заплата⁵. На работещите на намалено работно време държавата дава компенсации в размер до 41,5 % от средната им brutна заплата.
- (8) С компенсация в размер на 35 % от дължимата дневна надница държавата подпомага за максимален период от 3 месеца надничарите, които са преустановили работа в резултат на прекратяване на стопанската дейност поради въздействието на избухването на COVID-19.
- (9) С посоченото в искането на Румъния от 7 август 2020 г. Извънредно правителствено постановление 11/2020⁶, на персонала на специализираните структури на националния институт по здравеопазване и областните дирекции по здравеопазване и/или дирекцията по здравеопазване на Букурещ, които координират и прилагат предпазвателните мерки и мерките за ограничаване на събитията, обявени от СЗО за извънредни ситуации за общественото здраве вследствие на заразата от COVID-19, се предоставя премия за извънреден труд. Премията е в размер на 75 % от основната заплата — за часовете, отработени в допълнение към обичайното работно време, и 100 % от основната заплата — за часовете, отработени през почивните дни, официалните празници и другите дни, които не се броят за работни дни. Тази мярка може да се приеме за здравна мярка съгласно Регламент (ЕС) 2020/672.
- (10) Властите предоставиха помощи за детски грижи за работещите в националната система за отбрана, местата за лишаване от свобода, структурите на системата на здравеопазване и другите категории, създадени с министерски постановления. Помощта се предоставя, ако другият родител не се ползва от алтернативни права, които предвиждат родителски отпуск за наглеждане на децата при временно затваряне на учебните заведения. Тази мярка може да се приеме за подобна мярка на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, тъй като с нея се компенсират разходите на наетите лица за детски грижи по време на затваряне на училищата и така се

³ Обнародвано в Държавен вестник № 459 от 29 май 2020 г.

⁴ Обнародвано в Държавен вестник № 720 от 10 август 2020 г.

⁵ Както е предвидено в Закон № 6/2020 за държавния бюджет за социално осигуряване за 2020 г.

⁶ Обнародвано в Държавен вестник № 102 от 11 февруари 2020 г.

помага на родителите да продължат да работят, предотвратявайки опасността от прекъсване на трудовите правоотношения.

- (11) Накрая, с посочения в искането на Румъния от 7 август 2020 г. Закон № 56/2020⁷, на здравните работници, които участват в медицинските действия за борба с COVID-19, се предоставя премия за работа при изключително опасни условия в размер до 30 % от заплатата.
- (12) Румъния удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Румъния предостави на Комисията убедителни доказателства, че, считано от 1 февруари 2020 г., нейните извършени и планирани публични разходи са се увеличили с 4 370 779 006 евро в резултат на увеличаването на сумите, пряко свързани с помощите за принудителен неплатен отпуск за наетите лица и другите категории трудещи се, помощите за възобновилите работа наети лица и други категории трудещи се, предстоящата схема за подпомагане на работата на намалено работно време, помощта за надничарите и помощта за детски грижи за някои трудещи се. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като е свързано с нови мерки, които обхващат значителна част от предприятията и работната сила в Румъния. Румъния възнамерява да финансира със средства на Съюза 271 534 419 евро от увеличения размер на разходите.
- (13) В изпълнение на член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира с Румъния и провери внезапно и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани с посочените в искането от 7 август 2020 г. схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, и със съответните здравни мерки, в отговор на избухването на COVID-19.
- (14) Поради това на Румъния следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19.
- (15) Настоящото решение не засяга резултата от евентуалните производства за нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити в частност по силата на членове 107 и 108 от ДФЕС. То не обезсилва посоченото в член 108 изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите, които биха могли да представляват държавна помощ.
- (16) Румъния следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени.
- (17) Решението за предоставяне на финансова помощ се взема с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Румъния, както и на исканията за финансова помощ по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

⁷

Обнародван в Държавен вестник № 402 от 15 май 2020 г.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Румъния удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672.

Член 2

1. Съюзът отпуска на Румъния заем с максимален размер 4 099 244 587 евро. Неговият максимален среден срок до падежа е 15 години.
2. Периодът на усвояване на предоставената по силата на настоящото решение финансова помощ е 18 месеца, считано от датата на влизането му в сила.
3. Комисията предоставя на Румъния финансовата помощ от Съюза чрез максимум осем транша. Всеки транш може да се изплаща на една или няколко вноски. Срокът до падежа на вноските по първия транш може да бъде по-дълъг от максималния срок до падежа, посочен в параграф 1. В такъв случай срокът до падежа на останалите вноски се фиксира така, че след изплащането на всички траншове да е бил спазен посоченият в параграф 1 максимален среден срок до падежа.
4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.
5. Румъния поема разходите по посоченото в член 4 от Регламент (ЕС) 2020/672 финансиране от Съюза за всеки транш, а също така и евентуалните такси и направени от Съюза разходи във връзка с това финансиране.
6. Комисията определя размера и датата на отпускане на траншовете, както и размера на вноските.

Член 3

1. Румъния може да финансира следните мерки:

- (1) помощите за принудителен неплатен отпуск за наетите лица, чиито работодатели са ограничили или временно са преустановили дейността си — както е предвидено в член 11 от Извънредно правителствено постановление 30/2020;
- (2) помощите за лицата, чийто трудов договор е бил прекратен — както е предвидено в член 1 от Извънредно правителствено постановление 92/2020;
- (3) схемата за подпомагане на работата на непълно работно време — както е предвидена в член 1 от Извънредно правителствено постановление 132/2020;
- (4) подобните на посочените в точка 1) помощи за категориите, различни от наети лица, в т.ч. самостоятелно заети лица и свободни професии — както е предвидено в член 15 от Извънредно правителствено постановление 30/2020;
- (5) помощите, предвидени в Закон № 6/2020 за държавния бюджет за социално осигуряване за 2020 г. за категориите, различни от наети лица, в т.ч. самостоятелно заети лица и свободни професии — както е предвидено в член 3 от Извънредно правителствено постановление 132/2020;
- (6) помощите за надничарите — както е предвидено в член 4 от Извънредно правителствено постановление 132/2020;

- (7) премията за извънреден труд за персонала на специализираните структури на националния институт по здравеопазване и областните дирекции по здравеопазване и/или дирекцията по здравеопазване на Букурещ — както е предвидено в член 8, алинея 6 от Извънредно правителствено постановление 11/2020;
- (8) помощите за детски грижи за работещите в националната система за отбрана, местата за лишаване от свобода, структурите на системата на здравеопазване и другите категории, създадени с министерски постановления — както е предвидено в член 1, алинея 6 от Извънредно правителствено постановление 30/2020;
- (9) премията за работа при изключително опасни условия, предоставена като признание за заслугите на здравните работници — както е предвидено в член 7 от Закон № 56/2020.

Член 4

Румъния уведомява Комисията до [*ДАТА: 6 месеца след датата на публикуване на настоящото решение*] за изпълнението на планираните публични разходи и продължава да я уведомява за това на всеки 6 месеца, докато тези разходи не бъдат изцяло изпълнени.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Румъния.

Член 6

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*